

AANSLUITEN BIJ OUDER MET
LICHT VERSTANDELIJKE BEPERKING

Inhoudsopgave

- 1.1 Vermoeden van een licht verstandelijke beperking
- 1.2 Ouders met licht verstandelijke beperking
- 1.3 Hoe communiceren
- 1.4 Basishouding en aanpak
- 1.5 Verschillende rollen van de persoon met licht verstandelijke beperking
- 1.6 Tools en methodieken
- 1.7 Casus

Het is cruciaal om dit tijdig te herkennen.

Met de juiste ondersteuning kunnen mensen met LVB optimaal participeren aan de maatschappij.

Belangrijk om tijdig aan te melden bij de gepaste ondersteuning.

Hoe kan je dit herkennen? Zie signalenkaart.
www.kenniscentrumlvb.nl - signalenkaart

Elke persoon is anders. Ook elke ouder met LVB is anders.

Vaak hebben negatieve ervaringen uit het verleden impact op hun zelfvertrouwen en vertrouwen in de hulpverlening.

LVB brengt toch enkele kenmerken met zich mee waar we rekening moeten mee houden.

Pas je communicatie aan in taal, tempo en inhoud.

Doseer in hoeveelheid.

Taalbegrip is vaak veel beperkter dan taalgebruik.

Zorg dat de verbale informatie overeenstemt met de non-verbale.

Spreek rustig en in korte zinnen met concrete woorden en heldere voorbeelden.

Vermijd dubbele ontkenningen, spreekwoorden, gezegden en beeldspraak, maar ook vakjargon.

Vraag of wat je hebt gezegd of gevraagd duidelijk is.

Gebruik open vragen.

Geef iemand tijd om na te denken over en te reageren op wat gezegd of gevraagd is.

Bespreek één onderwerp tegelijkertijd.

Herhaal met regelmaat de gemaakte afspraken.

Benoem concreet wat je ziet en verwacht.

Belang van geweldloze communicatie (verbindend en authentiek) (Geweldloze communicatie – Rosenberg).

Bij schriftelijke communicatie:

- > Schrijf maximaal één A4tje.
- > Gebruik een groot en duidelijk lettertype.
- > Geef één boodschap per zin, in maximaal 15 woorden.
- > Geef alinea's heldere kopjes en kom in een alinea snel tot de kern van de boodschap.
- > Gebruik tabellen of schema's als dat de informatie beter weergeeft dan in tekst.
- > Gebruik geen afkortingen.

Wees respectvol, oprecht nieuwsgierig en oordeelsvrij, neem een 'niet-weten houding' aan.

Benoem wat er goed gaat en straal uit dat je vertrouwen hebt in de goede bedoelingen en (leer)mogelijkheden.

Luister goed en aandachtig.

Wees consequent en voorspelbaar in je gedrag: zeg wat je doet en doe wat je zegt (integriteit).

Wees je bewust van jouw voorbeeldgedrag.

Neem de tijd.

Spreek in ik- en niet in jij-boodschappen.

Wees open, transparant en eerlijk.

Blijf in het hier en nu.

Wees duidelijk in je verwachting(en).

Stimuleer de ander tot zelf nadenken en in actie komen.

Ga niet enkel af op wat iemand zegt, maar ook op wat iemand doet.

Sluit aan bij de interesses, gewoonten...

Sluit aan bij de motivatie van de persoon. Staat iemand open voor ondersteuning of (nog) niet? Oefenen heeft weinig zin als iemand het nut van ondersteuning niet inziet.

Iemand kan wensen/behoefte hebben die niet aansluiten bij zijn/haar mogelijkheden. Ontkracht de wens of behoefte niet, maar kijk welke kleine stap al genomen kan worden in de gewenste richting.

Sta naast de persoon, niet erboven. Zoek samen naar oplossingen, stel samen doelen op en leg samen afspraken vast.

Sluit aan bij de eigen kracht van de persoon met een LVB en neem over waar die ophoudt.

Zet in op een positief zelfbeeld.

Let op met het geven van ongevraagd advies.

Leren duurt wat langer. Hou daar rekening mee bij inzetten op gedragsverandering.

> Herhalen werkt.

> Vertraag.

Heb aandacht voor overschatting waardoor mensen kunnen blokkeren.

Structureer in tijd en ruimte.

- > Tijdens je begeleidingsmomenten zelf.
- > Zet samen in op dagstructuur.

Ondersteun bij het mentaliseren.

- > 'Ondertitel' gedrag van een ander.
- > Verwoord zelf concreet gedrag bij de ander.

Elke persoon heeft verschillende 'rollen': ouder, partner, individu...

Belangrijk dat elke 'rol' voldoende aandacht krijgt.

Maak voldoende ruimte voor 'individu' zonder te moeten combineren met zorg voor het kind.

Splits op: eerst zorg voor je kind, straks voor jezelf. Stel visueel voor (Vb. taartstukken).

www.kenniscentrumlvb.nl - toolblik

Vaardigheden voor mensen met een beperking – werkboek
– Els Mattelin. Thema's: communicatie, omgang met tijd, sociale omgang, opruimen en organiseren, wassen en strijken, omgaan met geld, poetsten.

Gebruik van pictogrammen – www.sclera.be

Praktijkboek over oplossingsgericht werken en visualisaties bij mensen met een verstandelijke beperking – De Rijdt, Serrien et al.

www.kenniscentrumlvb.nl

> leer het zien

> weten wat werkt

Diagnostiek:

SEO-V Schaal voor emotionele ontwikkeling van mensen met een verstandelijke beperking. (Verkorte versie). Filip Morisse, Tanja Sappok, et al.

ABAS-3 schaal voor adaptief gedrag, (Ned versie) Kremers, B., Maljaars, J. et al.

Sander is een papa met een lichtverstandelijke beperking. Hij heeft een zoon van acht en een dochter van zes. Er komt wekelijks een begeleidster aan huis om te werken rond opvoeding. De begeleidster merkt dat het moeilijk is om in gesprek te gaan met papa. Hij is snel afgeleid en kan zijn aandacht vaak niet bij het gesprek houden.

Wat zou jij als begeleider doen zodat Sander zijn aandacht bij het gesprek kan houden?

- > Eenvoudige woorden gebruiken.
- > Aantal woorden beperken.
- > Max drie onderwerpen bespreken.
- > Doorvragen, checken of ze het begrepen hebben.
- > Aandacht non verbaal gedrag.
- > Tools gebruiken zoals duploppen of tekenen.
- > Belang van herhalen. "wat is jou bijgebleven van dit gesprek?".

Orhana is dertig jaar en heeft een licht verstandelijke beperking. Ze heeft drie kinderen. De oudste zit op internaat. De middelste doet op maandag naschoolse activiteit en de jongste moet tweemaal per week naar de revalidatie. Orhana heeft zelf ook wekelijkse afspraken zoals familiehelp. Orhana ziet door de bos de bomen niet meer.

Hoe kan je Orhana helpen om de vele afspraken te onthouden?

- > Maak een weekplanning met je cliënt.
- > Stel samen wekkers in op de gsm van je cliënt.
- > Hou rekening met de draagkracht van je cliënt en wees flexibel: zelf vooraf eens bellen, helpen onthouden, mee nadenken wat wel werkt...